

DE OLEANDER.

Het is wel bekend, dat, even als de groene bladen, onder invloed van het licht, de dampkringslucht verbeteren door de uitademing van zuurstof (of de oudtijds zoogenaamde levenslucht), zoo de bloemen, die dan ook doorgaans eene andere dan de groene kleur hebben, de adembare lucht verslechteren, zoo door de uitademing van koolzuur (welks aanwezigheid de voornaamste oorzaak is van benaauwdheid in gesloten vertrekken waar vele personen bijeen zijn), als door de uitwerping van vlugge geurgevende oliën, die de zuurstof opslorpen. Vandaar de schadelijkheid van sterkriekende bloemen, zoo als *Jonquilles*, *Hyacinthen*, *geurige Viooltjes* enz., die vooral in slaapvertrekken benaauwdheid en zenuwachtigheid (scheele hoofdpijn) enz. te weeg brengen. Vandaar ook het spreekwoord: *hij is in de boonen*, afgeleid van den toestand van bedwelming, waarin iemand verkeert, die in een bloeiend boonenveld eenigen tijd gerust heeft en daar ten laatste half bedwelmd en geheel in verwarring uitkomt. †

Met de zoo prachtige Oleander (*Nerium Oleander*) zal men, als hij bloeit, in onze vertrekken zeker voorzigtig moeten wezen. Althans daar, waar hij in het wild voorkomt, zijn de schadelijke uitwerkselen der uitdampingen van zijne bloemen meermalen opgemerkt. Ook schijnt de geheele boom nadeelige eigenschappen te bezitten.

Reeds bij PLINIUS en GALENUS was de Oleander als vergiftig bekend. Gevalen van vergiftiging hebben in onzen leeftijd plaats gehad bij Madrid en op Korsika, ten gevolge van het eten van gevogelte, dat met Oleanderbladen gebraden was. In zuidelijk Europa wordt het poeder van de bast als rattenvergif en tot verdelging van ongedierte op de huid aangewend. Het laatste geschiedt ook met de bladen. Zie BISCHOFF, *Med. pharmaceutische Botanik*, p. 316, en dr. VAN HASSELT, *Vergiftkunde*, II, bl. 433—434. Ook DECANDOLLE noemt in zijne *Flore Francaise*, n. 2788 deze bladen sterk purgerend en gevaarlijk.

Volgens de *Revue des Deux Mondes*, 1 Juillet 1864, p. 190, is de Oleander in Spanje bijna altoos een teeken van eene koortsachtige lucht. Vooral in het zuiden van dat land vindt men in de dalen moerassen,

waar de varkens den grond bij de Oleanders omwroeten en waar tusschenpoozende koorts en heerschen. Dit wordt bevestigd door het volksgeloof in Sardinië, dat de schadelijke moeras-uitwasemingen (*mal aria*, kwade lucht, die daar algemeen veel nadeel doet) gevaarlijker ziekten veroorzaken op plaatsen, waar de daar veel in het wild groeiende Oleander bloeit. Zie TYNDALE, in *Revue Britannique*, Sept. 1849, p. 279.

In Algiers geeft de Oleander, als hij met zijne schitterend-roode bloemen de slingerende beeken omzoomt, een heerlijk gezigt; maar hij wordt ook daar, als hij bloeit, voor mensch en dier schadelijk gehouden, waarom men dit gewas bij de legerplaatsen uitroeit en het verboden is krijgslieden in de nabijheid van bloeiende Oleanders te laten bivouakkeren. Zie MOHL und SCHLECHTENDAL, *Bot. Zeitung*, 1849, p. 623.

Opmerkelijk is het, dat, volgens KIRBY en SPENCE, *Einleitung in die Entomologie*, Stuttgart, 1824, p. 207, de honig uit de bloemen des Oleanders voor vele onvoorzigtige vliegen doodelijk is; maar dat de bijen dien niet gebruiken.

v. H.